

VVE Piramide

VVE staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Voorschoolse educatie is bedoeld voor peuters van 2 tot 4 jaar, vroegschoolse educatie voor kinderen van 4 tot 6 jaar. De VVE programma's zijn in eerste instantie gemaakt om kinderen met een risico op een taal- en/of ontwikkelingsachterstand een betere kans op een goede schoolloopbaan te geven.

Binnen de kinderopvang moeten wij voldoen aan de Wet OKE die voorschrijft dat we de taalontwikkeling voor alle kinderen moeten stimuleren. Wij hebben ervoor gekozen om hiervoor het programma Piramide te gebruiken.

Vanuit de theoretische basis komen 4 begrippen naar voren die binnen Piramide hoekstenen genoemd worden. Deze hangen altijd met elkaar samen. Dit zijn initiatief van het kind. Als er voldoende te ontdekken is, zal een kind daar gebruik van maken en zelf initiatief nemen tot ontdekken en ontwikkelen. Ten tweede initiatief van de leidster. Het kind kan vanuit zijn eigen initiatief maar tot een bepaald niveau van ontwikkelen komen. Wanneer de leidster aansluit bij het kind en hem uitdaagt om net iets verder te gaan, kan het kind zich nog verder ontwikkelen. Wel is het belangrijk dat het kind niet altijd uitgedaagd wordt, maar dat er ook momenten van rust zijn. De derde hoeksteen is de hoeksteen nabijheid, hoe bescherm ik het kind. Dit gaat over het belang van veiligheid op de groep. Het is belangrijk dat een kind zich veilig voelt op de groep. Het is aan de leidsters om te zien waar het kind behoefte aan heeft en dit te bieden. Voorbeelden hiervan zijn de ruimte voor het kind beperken of het de knuffel bij zich laten houden als dat ervoor zorgt dat het kind zich veilig voelt. Voelt een kind zich veilig, dan kan het zich ontwikkelen. De laatste hoeksteen is afstand, hoe laat ik het kind de wereld verkennen. Door iets nieuws en uitdagends aan te bieden, moet het kind afstand nemen van het bekende en vertrouwde en gaat de wereld verkennen en ontdekken.

Naast deze hoekstenen is het ook goed om kort een basis van de ontwikkeling van het jonge kind weer te geven. Dit is grofweg te verdelen in 4 fases.

In fase 1 van 0 tot 6 maanden zijn de aandacht en handelen van het kind gericht op het opbouwen van een gevoel van veiligheid. Ze zijn volledig afhankelijk van hun verzorgers. Om zich veilig te voelen heeft een baby een stabiele relatie met een beperkt aantal volwassenen nodig. In fase 2 van 6 tot 16 maanden gaat het kind vanuit de veiligheid die in de eerste fase is opgebouwd, zijn omgeving onderzoeken. Ze oefenen in onafhankelijkheid, maar zijn nog afhankelijk van de verzorger. Wanneer je kinderen in deze fase geen ruimte geeft om te onderzoeken, zal het kind zich niet gewaardeerd of zelfs afgewezen voelen. In fase 3 van 16 tot 24 maanden wordt het kind zich bewust van de invloed die het op zijn omgeving heeft. Het kind gaat zich zelf zien als 'ik' en los van zijn omgeving.

In fase 4 van 24 tot 48 maanden gaat de ontwikkeling soms heel snel en leert een kind veel nieuwe dingen in één keer en soms lijkt de ontwikkeling stil te staan. De verschillende vaardigheden ontwikkelen zich in alle ontwikkelingsgebieden en het kind kan zich steeds beter concentreren en langer ergens mee bezig zijn.

Het programma Piramide richt zich op de totale ontwikkeling, omdat kinderen daar het meest mee gebaat zijn. Maar daarin wordt wel onderscheid gemaakt tussen 3 intelligentiegebieden. Binnen Piramide wordt gesproken over de gaven van hoofd, hart en hand. Hieronder zijn 8 ontwikkelingsgebieden te verdelen.

- Als het gaat over het hoofd, dan hebben we het over cognitieve intelligentie. Hieronder vallen de ontwikkelingsgebieden ontwikkeling van de waarneming, taalontwikkeling, denkontwikkeling en oriëntatie op ruimte en tijd.
- Met de gaven van het hart bedoelen we de emotionele intelligentie. Hieronder vallen persoonlijkheidsontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Ten slotte worden de gaven van de hand genoemd, hiermee wordt de fysieke intelligentie bedoeld. Onder dit gebied vallen de motorische en kunstzinnige ontwikkeling. Deze laatste is uit te splitsen in beeldende en muzikale ontwikkeling.

Bij elk thema wordt gewerkt aan deze 3 intelligentiegebieden.

De thema's bestaan uit 4 weken. Elke week heeft een ander verdiepingsniveau. We beginnen met oriënteren, daarna demonstreren en aansluitend verbreden en verdiepen.

Bij elk thema is een apart boek voor de kinderen van 2 tot 4 jaar. Als de kinderen daarna naar een basisschool gaan waar ook met Piramide gewerkt wordt, is daar weer materiaal wat het onderwerp op een hoger niveau verwerkt. De thema's zullen dan bekend zijn, de opdrachten worden steeds op een ander niveau aangeboden.

In de fase oriënteren zijn we bezig de kinderen nieuwsgierig te maken voor het onderwerp en te onderzoeken wat de kinderen er al van weten.

In de tweede fase, het demonstreren, gaan we de kinderen kennis laten maken met de begrippen die bij het thema horen. Hierbij proberen we alle zintuigen te gebruiken. Dus niet alleen horen en zien, maar ook ruiken, voelen en proeven. Belangrijk hierbij is ook de relatie te leggen tussen het concrete voorbeeld en een afbeelding daarvan.

De derde fase is verbreden. Hierbij komen dezelfde begrippen aan bod als bij demonstreren, maar er komen er een aantal bij en de voorbeelden en gespreksvragen worden moeilijker.

De laatste, vierde fase is de fase van verdiepen. De kinderen gaan nu nog meer afstand nemen. Ze leren problemen op te lossen. Zoals wat hoort er bij en wat niet en waarom is dat zo?

Niet elk kind zal bij elk thema aan alle fases toekomen. Vooral bij de fases verbreden en verdiepen is het zo dat het kind er pas aan kan deelnemen wanneer het daar zelf qua ontwikkeling aan toe is. Dat betekent niet dat het kind dan niet mee doet, maar het doet de opdracht op zijn eigen niveau.

Voor baby's en dreumesen is een apart boek met aangepaste opdrachten. Ook hier worden de thema's in de verschillende fases verdeeld.

Baby's en dreumesen zijn vooral bezig met hun zintuigen en bewegen en zullen daarin ook voornamelijk uitgedaagd worden. Bijvoorbeeld door te voelen en te knisperen aan herfstbladeren. Of door even met een kindje in zachte regen te gaan staan en te voelen en te benoemen.

Kinderen tussen 0 en 2 jaar worden meer gedreven door hun omgeving dan door hun eigen keuzes. Als ze een bal zien rollen, gaan ze erachteraan. Meer richting 2 jaar gaan ze bewuster kiezen wat ze willen doen. Bij baby's en dreumesen ben je daarom meer bezig om het kind te volgen en daarin te stimuleren dan andersom.

Ook werkt het bij deze categorie het beste wanneer je één op één met hen bezig bent of in een klein groepje met kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd.

Voor een heel jaar zijn er 12 thema's beschikbaar. Dit zijn mensen, eten en drinken, herfst, wonen, feest, ziek en gezond, kleding, lente, kunst, verkeer, zomer en welkom. Wij kiezen ervoor om 9 à 10 thema's per jaar in te plannen. Een aantal thema's heeft een vast moment, zoals zomer, herfst en welkom.

De activiteiten worden in het vaste dagritme van het kinderdagverblijf ingepland. Per thema is afhankelijk waar alles past. Bij het thema welkom hoort bijvoorbeeld een afscheidsliedje dat bij het zwaaien naar papa of mama gezongen kan worden. Bij het thema eten en drinken kan tijdens de tafel momenten ook veel gedaan worden.

Wat doet de leidster met Piramide?

Een heel belangrijk onderdeel is waarnemen en observeren. Alleen op die manier kan de leidster aansluiten bij de ontwikkeling van het kind en hem daarin uitdagen.

Daarnaast is vooral bij de jongste kinderen 'sensitieve responsiviteit' belangrijk. Het kind volgen in waar het mee bezig is en daarop aansluiten. Het initiatief ligt dus bij het kind.

Verder is het belangrijk dat de kinderen op een positieve en rustige manier benaderd worden. En dat de leidster ervoor zorgt dat er voldoende tijd is om de activiteiten passend bij het thema uit te voeren.

Bij elk thema houden we een lijst bij welke activiteit op welke dag en door welke kinderen is gedaan. Zo zorgen we voor voldoende variatie en houden we het overzicht.

Daarnaast horen er een aantal toetsen bij Piramide. Bij de baby's en dreumesen is dit 1 toets die elke 4 maanden terug komt vanaf 6 maanden tot aan het tweede levensjaar. Hierin wordt de sociaal-emotionele, motorische en taalontwikkeling bijgehouden. Hiermee kun je de ontwikkeling heel goed in kaart brengen.

Voor de peuters zijn er verschillende toetsen. Naast een sociaal-emotionele toets is er ook een aparte toets voor taal en voor rekenen. Deze worden 1 à 2 keer per jaar afgenomen, in ieder geval voor de oudergesprekken. De toetsen zijn een prettig middel om naast de eigen observaties in de gaten te houden of er geen grote achterstanden ontstaan. Tijdens de jaarlijkse 10 minuten gesprekken wordt u op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen van uw kind. Mochten er ernstige dingen zijn, dan wordt u uiteraard eerder door ons op de hoogte gebracht en eventueel uitgenodigd voor een gesprek.

Binnen Piramide is de mogelijkheid om iemand op te leiden als tutor. Deze tutor ondersteunt de kinderen met risico op achterstand. Deze ondersteuning gebeurt preventief oftewel voordat de activiteit in groepsverband wordt aangeboden. Dit heeft als voordeel dat het kind de activiteit herkent wanneer deze met de hele of een deel van de groep gedaan wordt, zodat niet alleen de ontwikkeling gestimuleerd wordt, maar ook het zelfvertrouwen. Dit vereist een goede afstemming met de groepsleiding, zodat de tutor weet welke activiteiten binnenkort aan de beurt zijn. Er kan alleen iets gezegd worden over het effect van tutoring wanneer deze met regelmaat over een periode van minimaal 6 maanden plaatsvindt.

Binnen de gemeente Ede is subsidie beschikbaar om voor doelgroepkinderen een tutor in te zetten. Op dit moment is deze subsidie nog niet beschikbaar voor kinderdagverblijven, maar alleen voor peuterspeelzalen. Om deze reden hebben wij nog geen doelgroepkinderen op het kinderdagverblijf. Toch vinden we het belangrijk om voor en vroegschoolse educatie aan alle kinderen aan te bieden als basis voordat zij naar de basisschool gaan. En daarnaast zal zeer waarschijnlijk in de nabije toekomst de subsidie voor peuterspeelzalen en kinderdagverblijven gelijk getrokken worden, waardoor wij ook doelgroepkinderen kunnen gaan opvangen. Vanwege het gebrek aan doelgroepkinderen, hebben wij ook nog geen tutor in dienst.

Wat doet het kinderdagverblijf?

Het kinderdagverblijf zorgt ervoor dat de ruimtes uitdagend en afwisselend ingericht zijn. Het zorgt voor een veilige omgeving waarin de kinderen kunnen spelen en ontwikkelen.

Daarnaast streven we naar een zo stabiel mogelijk team. Dit doen we door zoveel mogelijk vaste gezichten op vaste groepen te laten werken en ook binnen de invalkrachten zoveel mogelijk vaste invallers op vaste groepen te laten werken.

Daarnaast worden de leidsters begeleid en gecoacht. De meeste leidsters hebben het eerste deel van de training voor Piramide gevolgd. Binnenkort kunnen we hopelijk deel 2 volgen. Daarnaast wordt tijdens de vergaderingen regelmatig gesproken over het uitvoeren van Piramide en hoe we dit verder kunnen verbeteren.

En tot slot, minstens zo belangrijk, het onderhouden van oudercontacten.

We willen u als ouder zoveel mogelijk bij de thema's betrekken, zodat de ontwikkeling en de stimulering daarvan ook thuis door kan gaan door bijvoorbeeld met uw kind over het onderwerp te praten.

Ook zullen we regelmatig vragen of u materialen voor ons kunt verzamelen, passend bij een thema. Daarnaast vinden we het erg leuk als we gebruik kunnen en mogen maken van uw kennis en vaardigheden die passen bij een thema. Bijvoorbeeld als u werkzaam bent in de zorg en ons kunt ondersteunen bij het thema ziek en gezond. Of u bent werkzaam in de vervoerssector en u kunt ons ondersteunen bij het thema verkeer.

Bij elk thema hoort een ouderbrochure waarin u meer informatie kunt vinden over het thema en hoe u hier thuis aandacht aan kunt besteden. Deze zijn terug te vinden op de website.